

אתה מוכן להתמסר?

שלום לידידינו היקרים!

קרבת ה' הוא מלשון הקרבה. האדם מקריב מעצמו, ובאיזשהו מקום את עצמו, לה'. כל סוג של קרבן מבטא קרבה אחרת והקרבה אחרת, וזהו הנושא של פרשת ויקרא.

עולה – תתמסר לעבודת ה'

ישנם חמישה סוגים כלליים של קרבנות: עולה, שלמים, חטאת, מנחה ואשם. הסוגים השונים של הקרבנות לא מבטאים רק סוגים שונים של קרבת ה' ועבודת ה', אלא מבטאים גם שלבים בעבודת ה' על פי סדר הפרשה (למנחה ואשם לא נתייחס במסגרת המצומצמת כאן):

בתחילה, כאשר האדם רוצה להתקרב לה' ולהשקיע מעצמו ואת עצמו בעבודת ה', זה בא לידי ביטוי בקרבן עולה. קרבן עולה עולה כולו לה', וכך האדם מתמסר כולו לעבודת ה', ומשקיע את כולו בקשר עם ה'. האדם לא רוצה לחיות חיים סתמיים שלא קשורים לה', ולכן הוא מחפש שכל החיים שלו יהיו חלק מהקשר עם ה'.

שלמים – עם ה' בשולחן אחד

כאשר ה' רואה שהאדם מתמסר אליו, ה' אומר לאדם "ומה איתך? אני רוצה שאתה תהיה קיים, כדי שיהיה ביננו קשר. כמו שאני רוצה שתתמסר, כך אני רוצה גם שהקשר יחיה אותך וישמח אותך, ואני נהנה לראות שהקשר בינינו מחיה אותך ומשמח אותך". את האמירה הזו של ה' מבטא קרבן שלמים, שבו גם ה' 'אוכל' וגם האדם אוכל, והשמחה היא באכילה המשותפת. האדם אוכל 'משולחן גבוה', בלשון חכמינו, כלומר אוכל יחד עם ה', וזה עוד סוג של קרבת ה'. יש קרבת ה' שבה האדם מתמסר לה', שהיא באה לידי ביטוי בקרבן עולה, ויש קרבת ה' שבה האדם וה' אוכלים, כביכול, משולחן אחד, והיא באה לידי ביטוי בקרבן שלמים.

חטאת – להיות בעל תשובה

אם כן, בסדר עבודת ה', האדם מתחיל מקרבן עולה, וממנו עובר לקרבן שלמים. אלא שבקרבן שלמים האדם צריך להיזהר לא לחשוב ש'מגיע לו'. לא לחשוב שכמו שהקשר הוא משקיע בה', כך ה' צריך להשקיע בו, ולכן 'מגיע לו' שה' יתן לו לאכול מקרבן השלמים.

אם האדם כן חושב ש'מגיע לו', המחשבה הזו היא החטא שבתוך הרצון של האדם להתקרב לה', וזה עלול להביא אותו אחר כך לחטאים ממש, והאדם צריך לחזור בתשובה ולהביא קרבן חטאת.

את בשר החטאת הכהנים אוכלים ולא המקריב, "כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים". מצד אחד, מה שעולה לה' הוא בדיוק מה שעולה בקרבן שלמים, החלב והאימורים, אבל מצד שני, הכהנים אוכלים את הבשר ולא המקריב. הכהנים הם מעין ממוצע בין ה' לבינינו, והם השלוחים של ה' לכפר עלינו, והשלוחים שלנו להתרצות לפני ה'. מצד אחד ה' רוצה

שהאדם יאכל את הקרבן ויתקרב אליו, אבל מצד שני האדם לא יודע, כמו שאומרים היום, 'איך לאכול את זה'. הוא לא יודע איך להתייחס לחיות שיש בעבודת ה', ולכן הכהנים אוכלים את החטאת.

יש בתוך האדם אהבת ה', ומצד אהבת ה' שלו האדם יכול לאכול את הקרבן. האהבה הזו מקבילה לכהנים שבבית המקדש. אבל יש באדם גם חלק של ישות, חלק שבו הוא מרגיש ש'מגיע לו', ומצד החלק הזה הוא לא יכול לאכול את הקרבן.

כאשר האדם חוזר בתשובה, זהו עוד סוג של קרבת ה', שמבחינה מסויימת הוא יותר גבוה אפילו מקרבת ה' שעל ידי קרבן עולה. לכן בקרבן חטאת נותנים את הדם על הקרנות, למעלה, ולא למטה במזבח כמו קרבנות עולה ושלמים. החזרה בתשובה, שבאה לידי ביטוי בקרבן חטאת, מביאה את האדם לעבודת ה' פנימית יותר, ו"במקום שבעלי תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד".

הכהן המשיח – להבין מה ה' רוצה ממך

באופן פרטי יותר, יש חילוק בתוך קרבן חטאת, בין חטאת שמובאת על ידי הכהן הגדול, לבין חטאת שמובאת על ידי אדם רגיל. חטאת שמובאת על ידי הכהן הגדול היא דווקא על הוראה לא נכונה שהכהן הגדול הורה לעצמו, והדם נזרק על הפרוכת של קודש הקודשים מבחוץ, בתוך ההיכל. לעומת זאת אצל אדם רגיל החטאת מובאת על כך שהאדם לא מספיק התאמץ לעשות את רצון ה', והדם נזרק על מזבח העולה שעומד בחצר.

בנפש, חטא של הכהן הגדול הוא חטא בעצם האהבה שלנו לה'. אם האדם יודע מה ה' רוצה ממנו, ולא מספיק מתאמץ לעשות זאת, זהו חטא 'חיצוני'. אבל אם האדם לא מבין מה ה' רוצה ממנו, זהו חטא פנימי, חטא של הכהן הגדול.

כאשר שני אנשים לא מספיק קרובים זה לזה, ואחד עשה לשני בטעות משהו לא טוב, עליו לבקש ממנו סליחה. לעומת זאת, אם אחד רצה משהו מהשני, והשני לא ידע על כך, הוא כמובן לא אמור לבקש סליחה. אבל כאשר הקשר הוא קרוב היחס הוא הפוך: אם אדם עושה משהו לא טוב בטעות, האהבה מכפרת על כך. אבל אם האדם אומר לאשתו או לחברו הקרוב "לא הבנתי שזהו רצונך", עליו לרצות את השני, כי כאשר הקשר הוא קרוב יש ציפיה עמוקה שהאדם יבין מה השני רוצה ממנו.

כך זה גם בקשר עם ה': קרבן חטאת של אדם רגיל הוא על כך שהאדם לא מספיק התאמץ לעשות מה שה' רוצה, ולכן עליו לרצות להתאמץ יותר ולהקריב יותר, וזוהי הזיית הדם על המזבח החיצון. לעומת זאת, אם הכהן הגדול עשה בטעות עבירה, הוא כלל לא צריך להביא קרבן חטאת. מרוב שה' אוהב אותו הוא מעביר לו מיד על כל פשעיו, וכמו הפתגם החסידי "חסידי לא מבקשים סליחה". אבל אם הכהן הגדול לא מבין מה ה' רוצה ממנו, על זה צריך להביא קרבן פנימי, ולהזות את דמו אל מול בית קודש הקודשים, שבו הכרובים נמצאים "ופניהם איש אל אחיו".

שבת שלום!

בית 'עוד יוסף חי'